

Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXVI наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 39

Д О П О В І Д І

Одеса – 2020

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить доповіді окремих учасників
XXVI наукової конференції здобувачів вищої
освіти «**Історичний досвід і сучасність**».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор,
Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор,
Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор,
Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент,
Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор.

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Друкується за рішенням Вченої ради Південноукраїнського
національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
(протокол № 6 від 30 січня 2020 року).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2020.

(С) Букач В. М., упорядник, 2020.

МОЛОДІЖНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ТА ВЛАДА

Царюк Ю., Кудлай І. В.

На кожному історичному етапі молодь виявляється основним полем культурного співробітництва та культурного протистояння. У міру того, як молоді люди стають дорослішими, їх особистість формується, і вони стають самостійними. Водночас вони набувають обов'язків і стають частиною суспільства, починають брати більш активну участь у суспільному, громадянському та політичному житті. Коли молоді люди стають активними громадянами, вони допомагають своїм громадам побачити те, що є важливим з культурної точки зору. Вони розширюють горизонти політичних можливостей. Майбутнє України належить молоді. Молодь прагне жити по-новому, потребує глибоких системних змін. Якою буде молодь сьогодні, які цінності становитимуть ядро її свідомості, таким буде майбутнє нашої країни.

Молодь - це велика сила, яка повинна брати участь у політиці, бо саме молоді люди будуть жити у майбутній країні. Молодь становить групу, для якої характерні достатня розвиненість культурного життя і водночас готовність до всякого роду змін. Саме ця обставина вказує на пріоритетну область культурної політики — формування культурних орієнтацій молоді. Це тим більше важливо враховувати, що на терені роботи з молоддю і можуть реалізуватися суперечливі інтереси суспільних груп.

Молодь залишається одним з активних учасників політичного процесу, позиція якого визначає вектор політичного розвитку. За її настрою можна визначити лояльність і довіру до державних і політичних діячів. Реалізація державної молодіжної політики в Україні відбувається в умовах перехідного періоду, зміни ідеологічних орієнтирів та будівництва демократії.

Для сучасного періоду розвитку українського суспільства і держави характерне посилення ролі молоді в соціальному розвитку. Молоде

покоління є потенційним носієм всіх соціальних функцій, тому залучення молоді до активного суспільного життя - запорука майбутнього прогресу.

Все це вимагає певних змін у ставленні до молоді.

Відмітною ознакою цього покоління є глобалізація, що характеризується вільним переміщенням ринків, капіталів товарів; полегшенням поїздок, миттєвим зв'язком і швидкою урбанізацією, в результаті якої більше половини населення світу проживає в містах і селищах. Результатом є економічна і культурна інтеграція в небачених раніше масштабах, яка надає величезний вплив на всі сторони життя.

Визначальний вплив на це покоління молоді також чинять демократизація та підвищення ролі громадянського суспільства, що дають представникам цього покоління набагато ширші можливості для участі у прийнятті рішень на місцевому та національному рівнях.

Конструктивний діалог з молоддю в даний час служить запорукою успішного проведення державної молодіжної політики. Її ефективність багато в чому залежить від тих закладених програм і стратегій, які будуть прийнятні в умовах політичних реалій, а також будуть сприяти самореалізації кожної особистості. Розробку та реалізацію державних молодіжних програм необхідно проводити в умовах консенсусу між суб'єктами молодіжної політики.

Держава володіє найбільшими ресурсами для проведення як цілісної молодіжної політики, так і цілісної культурної політики взагалі. Саме тому за доступ до інструментів державного регулювання в цих сферах йде конкурентна боротьба партій, суспільно-політичних рухів та інших організованих громадських сил. Державна молодіжна політика в Україні є пріоритетним і специфічним напрямом діяльності держави і здійснюється в інтересах молодої людини, суспільства, держави; з урахуванням

можливостей України, її економічного, соціального, історичного, культурного розвитку і світового досвіду державної підтримки молоді.

Реакція молодих людей на зміни, що відбуваються в світі та унікальні способи, якими вони пояснюють і поширюють свій досвід, можуть допомогти в трансформації їх культур. На зміни в культурі впливає безліч факторів: нові інформаційно-комунікаційні технології; рівні охорони здоров'я, освіти, харчування та зайнятості; економічний прогрес або стагнація; політична стабільність або насильство, різні масштаби убогості. Молодь більш активно йде на зміни в культурі, ніж старше покоління, і її вплив на культуру більш виражено, ніж на економіку або політику. Молодь настільки ж різноманітна, як і саме суспільство. Різний соціальний, економічний, життєвий, подружній, етнічний чи релігійний досвід визначає культурну самобутність кожної людини. Для того, щоб молоді люди могли домагатися змін, виключно важливо визнавати їх культурну базу і діяти у співпраці з ними.

Завдяки взаємопов'язаному світу, засобам масової інформації та новим інформаційним технологіям молоді люди вбирають нові ідеї, цінності, переконання і принципи; але при цьому вони ростуть в оточенні культурних цінностей, характерних для їхнього суспільства. Спроба об'єднати місцеву і глобалізовану культури цілком може привести до того, що вони вступають в конфлікт, що супроводжується напруженістю і проблемами.

Доступ до нової інформації має як позитивну, так і негативну сторони. На думку деяких, неперевірена інформація, що отримується з Інтернету, вступає в конфлікт з традиційними цінностями. Відносини і практика як і раніше визначаються місцевими цінностями. Передача молодим громадянам традиційних елементів політичної культури та політичного процесу в цілому в демократичному суспільстві завжди повинні доповнюватись прищепленням навичок самостійного пошуку вирішення тих чи інших проблем, нових

методів здійснення завдань, які постають перед молоддю, формуванням нових елементів політичної культури.

Молодіжна політика - це новий тип відносин з молоддю, які сьогодні не вкладаються в існуючі рамки і структури, не узгоджуються з колишніми формами і методами роботи. Все це вимагає докорінного перетворення, докорінної зміни умов життєдіяльності молоді. Державна молодіжна політика покликана сприяти самоорганізації та самореалізації молоді, соціальній інтеграції молодих людей, розвитку їх творчого потенціалу, запровадження ініціатив у різних сферах діяльності, залученню до процесів реформування українського суспільства та економіки, формуванню її відповідальності за сьогодення та майбутнє, включенню молодих людей до участі в процесах прийняття рішень на всіх рівнях державно-громадського управління, забезпечення прозорості виконавчих процедур та рівних можливостей. Молоді люди є тією частиною населення, яка найбільш схильна до навчання, до освоєння нових технологій, вони соціально є найбільш мобільними.

Сьогодні Україна здійснює реальні кроки з адаптації критеріїв національного розвитку до стандартів Європейського Союзу. У цьому процесі не можна недооцінювати значення молоді. Адже від того, наскільки молоде покоління буде готове взяти на себе відповідальність за розвиток держави, як активно і конструктивно долучитися до суспільних процесів, наскільки ініціативно братиме участь у вирішенні нагальних завдань, значною мірою залежатиме доля країни, завтрашній день якої належить саме молоді. Можна констатувати і те, що саме залучення молоді до реалізації молодіжної політики, співпраця органів державної влади з громадськими організаціями є невід'ємним атрибутом сучасної демократичної держави в питаннях регулювання соціальних відносин. Наявність і дієвість молодіжних громадських організацій є, по суті, показником розвитку громадянського суспільства.

Державна молодіжна політика повинна бути спрямована на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України.

Головними завданнями державної молодіжної політики є: вивчення проблем молоді, створення необхідних умов для зміцнення правових і матеріальних гарантій щодо здійснення прав і свобод молодих громадян, діяльності молодіжних організацій з метою повноцінного соціального становлення та розвитку молоді; допомога молодим людям у реалізації і самореалізації їх творчих можливостей та ініціатив; широке залучення юнаків та дівчат до активної участі в національно-культурному відродженні українського народу, формуванні його свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей тощо.

Державна молодіжна політика повинна будуватися на міцному програмному фундаменті. Щоб бути ефективними, програми захисту прав молоді повинні враховувати культурні особливості. Вони повинні спонукати молодих людей розглядати свою поведінку з урахуванням своєї власної культури. Програми в галузі розвитку повинні допомагати молодим людям відшукувати своє місце в суспільстві. Молодим людям необхідні навички, що дозволяють адаптувати їх місцеву культуру: змінити те, що їх ранило і підтримати те, що їм допомагає. Соціальні установи, в свою чергу, повинні готувати молодих людей до активного цивільного життя і допомагати їм вносити позитивний внесок у життя їхнього суспільства.

Від позиції молоді у суспільно-політичному житті, від її активності залежатимуть темпи просування України шляхом не лише політичних, а й культурних, економічних та інших перетворень. Пріоритетними мають стати такі напрямки молодіжної політики, реалізація котрих надасть молоді можливості для самостійного вирішення проблем, які виникають. Нові умови

потребуватимуть від кожної молодої людини та його сім'ї мобільності, пошуку нових нестандартних варіантів побудови власного життя.

1. Вивчення молоді на сучасному етапі: Питання методології і методики: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Київ, 1995. – 232 с.
2. Головатий М. Ф. Молодіжна політика в Україні: проблеми оновлення / М. Ф. Головатий. – Київ : Наукова Думка, 1993. – 236 с.
3. Головатий Н. Ф. Соціологія молоді: Курс лекцій / Н. Ф. Головатий. – К.: МАУП, 1999. – 223 с.
4. Гришина Е. А. Молодежь и реформы/Е. А. Гришина. – М.: Знание, 1996. – 123 с.
5. Ильинский И.М. Молодежь и молодежная политика/И. М. Ильинский. – М.: Голос, 2001. – 242 с.
6. Молодь в умовах становлення незалежної України (1991-2011 роки): щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні. – К.: МОН України, 2012. – 224 с.
7. Молодіжна політика Європейського Союзу: перспективи та шляхи запровадження в Україні / упоряд. В. Дьомкіна, А. Донець, Т. Гладченко. – Донецьк: Донецький молодіжний дебатний центр, 2006. – 106 с.
8. Молодіжна політика: проблеми і перспективи: збірник наукових праць. – Дрогобич: ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. – 498 с.
9. Плотніков П. В. Партнерство молоді та органів влади - шлях до прискорення соціалізації/П. В. Плотніков. – Донецьк: Поліграфіст, 2001. – 330 с.
10. Чупров В. Молодое поколение на рубеже веков/В. Чупров // Діалог. – 1998. – № 9. – С. 54.

АНАЛІЗ ПІДСИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ

Яковенко М., Латишева В. В.,

Сучасне законодавство України у сфері інформації виділяє декілька правових режимів її регулювання, а саме: вся інформація, розпорядником якої є орган виконавчої влади, класифікується на відкриту та з обмеженим доступом.

Інформація з обмеженим доступом має спеціальний режим регулювання, тому не є предметом нашого дослідження.